

УДК 821.161.2-32.09"18/19" І.Денисюк:398

Фольклорний код літературознавчих студій Івана Денисюка

Юрій ГОРБЛЯНСЬКИЙ

Провідний спеціаліст
Інформаційно-аналітичного та профорієнтаційного центру
Львівського національного університету імені Івана Франка
79000, м. Львів, вул. Університетська, 1
e-mail: skelia@ua.fm

У статті актуалізовано проблему дослідження художньої літератури крізь призму фольклоризму. Новаторськими в аспекті дослідження літературно-фольклорного синтезу в українській прозі XIX – початку XX ст. є праці професора Львівського національного університету імені Івана Франка І. Денисюка. На думку автора статті, фольклоризм, інтерпретування генезису та змістово-поетикальної специфіки авторських текстів у світлі фольклорного фактажу, витлумачення поетики художнього твору через дешифрування ремінісценцій, алузій, цитатій народнопоетичної словесності – один із лейтмотивних методологічних принципів наукового мислення вченого. Літературознавець чітко виокреслив стадії спілкування авторської художньої свідомості із фольклорною естетикою, вважаючи, що чим більше інтелектуалізувалася белетристична викладова манера, тим більше українські прозаїки намагалися завулуковати, зашифрувати уснословесну мелодію та її ремінісцентні відлуння.

Ключові слова: фольклоризм, Іван Денисюк, новелістика, наукове мислення, жанр, поетика, естетика, імітація, психологізм, синтез, етнографізм, інтелектуалізм.

Професор Іван Денисюк належав до тих особистостей, які з перших секунд знайомства вражають надзвичайною ерудованістю, органічним філологічним професіоналізмом, дивовижною життєлюбністю та людяністю. Він захоплював у собі стільки енергетик добра та випромінював, вижбухував її у світ із такою розкішною щедрістю, що навіть зараз, за його відсутності у житті, вряди-годи відчуваєш потребу бодай згадати його проникливий погляд, зичливу, позначену мудрістю, усмішку та іскрометне, доглибно інтелектуалізоване слово, здебільшого приперчене відточеними до афоризму іронічною заувагою, анекдотом чи бувальщиною. Він був закоханий у щирий людський сміх, у вибуховий ефект майстерно розказаного анекдоту чи дотепної життєвої історії. У його поведінці завжди впадала в око, інтригувала й веселила неповторна безпосередність та дещо наївна професорська дивакуватість. Поскрізь, де появлявся Професор, панувала атмосфера інтелектуального неспокою, іскроментного дотепу та зичливої інтелектуальної конверсації¹.

Чи не найвищою любов'ю для нього в житті було мистецтво художнього слова. Читати й осмислювати тексти та людей було самопосвятною пристрастю його буднів і свят. Він без зайвих розумувань визнавав, що у всьому, чого досяг у житті, завдячує книгам, а також людям, які сприяли його науковому становленню – академікові М. Возняку, професорам М. Рудницькому, І. Свенціцькому, М. Шаховському, І. Ковалику, М. Деркач, В. Лесину та ін.

¹ Спілкування.

І. Денисюк як філолог-україніст належить до тих науковців, хто глибоко аргументованим і естетизованим словом різьбив величний пам'ятник українському письменству і фольклору. Однією з методологічних засад його наукового мислення було інтерпретування генезису та змістово-поетикальної специфіки авторських текстів за допомогою фольклорного фактажу, витлумачення поетики художнього твору через дешифрування ремінісценцій, алюзій, цитацій народнопоетичної словесності¹. На нашу думку, якщо буде коректно так окреслити специфічну рису його літературознавчої викладавчої манери, варто вести мову про своєрідний фольклоризм наукового мислення професора І. Денисюка.

В українському літературознавстві та фольклористиці проблема фольклоризму як наслідків синкретизації, взаємодії та взаємовпливу двох естетико-художніх систем на різних етапах становлення достатньо випрацьована². За останні десятиліття також появилася багата література, в якій осмислено проблему взаємодії авторського художнього мислення із усною традицією. Цій темі присвячено і підсумкову історико-теоретичну монографію професорового дисертанта Р. Марківа "Фольклор і література: форми діалогу (Фольклоризм в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ століття)" [6], в якій осмислено історико-теоретичні форми феномену фольклоризму в українському модерні.

У практиці інтерпретування художньо-літературних авторських текстів І. Денисюк різноаспектно апробовував дослідження специфіки впливів фольклору на художню творчість. По-перше, для його наукового мислення фольклор був своєрідним невичерпним банком даних для творення гіпотез і аргументів задля коректного прочитання чи то окремого мотиву, настрою, мікроподроблиці, чи то цілісної макроструктури авторського художнього наративу. Учений свідомо акцентував на поліаспектності фольклоризму в художніх текстах і майстерно використовував його стилетворчі (мовностилістичні засоби), жанротворчі (наслідування жанрової структури та сюжетних схем уснословесних текстів) та структуротворчо-поетикальні (відштовхування від образної системи й символіки народної поетики) ресурси. Причому науковець умів дозувати обсяг аргументування особливостей фольклорного впливу на авторські мистецькі феномени на різних етапах літературної еволюції.

Так, ведучи мову про фольклорні аспірації Г. Квітки, представників українського романтизму та реалізму, І. Денисюк акцентує увагу на першому етапі літературного освоєння фольклору – наслідування або імітація фольклорної генології, сюжетики, поетики образу та стилістики³. На думку вченого, "моделі олітературення фольклорних жанрів" у Г. Квітки-Основа-Яненка та представників української літератури наступних етапів становлення (П. Куліша, О. Стороженка, Марка Вовчка, Ю. Федьковича та ін.) у всьому розмаїтті жанроформ⁴, для яких характерні "і трансформація народного сюжету в літературне оповідання, й імітація фольклорної прози (анекдоту, казки)", на зорі розвитку української літератури були досить-таки продуктивними [2, с. 50]. Огірами таких фольклоризованих оповідок, наголошував дослідник, дуже часто була "етнографічна захаращеність",

¹ Як один із наскрізних методологічних принципів учений використав, зокрема, у докторській монографії "Розвиток української малої прози ХІХ – поч. ХХ ст." [2].

² Див. зокрема: [2, 3, 4, 5, 7].

³ Маємо на увазі його статті "Олітературення фольклорних жанрів у малій прозі Г. Квітки-Основа-Яненка", "Фольклорний мотив про Бондарівну в опрацюванні І. Карпенка-Карого", "До проблеми жанрової трансформації (на матеріалі поеми Янки Купали "Бондарівна")", а також початкові розділи монографії "Розвиток української малої прози ХІХ – початку ХХ ст."

⁴ Оповідання-анекдот, оповідання-побрехенька, етнографічно-побутове, соціально-побутове, побутово-психологічне, оповідання-ідилія та антиідилія.

надміру деталізована описовість фольклорно-етнографічних моментів, що почасти зумовлювало уповільнення сюжетної динаміки, анемізацію подієвості. Здійснивши в такому ракурсі поліаспектний аналіз розвою української новелістики у "кліматі фольклоризму" у добу, мовлячи словами П. Куліша, "стенографованої словесності" [2, с. 74], І. Денисюк констатував, що "етнографізм як синонім народознавства був закономірною фазою у розвитку багатьох літератур світу, певним етапом до реалізму..." [2, с. 85].

Тотальний вплив на українську літературу романтичного захоплення народним життям, звичаєвістю, усною словесністю, легендарною подієвістю минувшини, вважає дослідник, мав відповідні позитивні, а інколи негативні наслідки в еволюції українського письменства. Амбівалентне значення для української художньої прози романтичного та інколи й реалістичного періоду XIX ст. мала й стилізація викладу "під слово, взяте з уст народу" для того, щоб "створити ілюзію автентичності". Таке утрадиційнення імітації опрощеної, переважно селянської свідомості мало присутній вплив сільської лексики, навіть зумовило дещо глумливу тональність, бурлескізацію сюжетно-оповідної фактури української малої прози XIX ст. Однак, незважаючи на ваговиті недоліки впливу етноестетики на малу прозу романтичного та реалістичного етапів становлення та на те, що зрїла, інтелектуалістична художня стилістика проявить себе в українській белетристиці пізніше, на межі XIX-XX ст., І. Денисюк стверджував: "Орієнтація на багаті скарби народної мови, фольклору сприяли досягненню високого рівня естетики слова" [2, с. 88]. Аналізуючи наступні етапи новелістичної та загалом літературної техніки, І. Денисюк майже ніколи не випускає з поля зору українську усну словесність, поцінуючи її як велими родючий гумус і велетенський естетичний досвід, що був незамінним тлом і невичерпною скарбівнею тематико-образних та поетикальних засобів для українського національного письменства. Так, на його думку, на етапі соціологічного оповідання та суспільно-психологічної студії 70-90-х років XIX ст. фольклорні елементи "не стилізують... героя, не надають йому ореолу возвеличення", а "виразніше підпорядковуються системі літературної поетики" [2, с. 92].

У малій прозі та й загалом у літературі реалістичного і натуралістичного етапу запановує "мова факту, дослідницький аспект зображення дійсності", що в дусі позитивізму виявляються в актуалізації соціологічної проблематики крізь призму згущеного висвітлення психологічних параметрів людинознавства. А тому, навіть з огляду на значну "психологічну заземленість" виробничих, політичних оповідань, а також так званих соціально-психологічних студій, І. Денисюк вважає за вкрай важливе відстежувати й акцентувати у своєму естетико-жанрознавчому аналізі на промовистих відгомонах, слідах фольклору у витворах індивідуально-авторської художньої свідомості. У дискурсивному викладі його монограм і портретно-проблемних статей поскрізь простежуємо розмаїті апеляції та алюзії з усної етнословесності. Тут легкома натрапляємо на рясні покликання на контакти фольклору із літературою, на їх взаємовпливи та відштовхування, як, скажімо, у "бориславському циклі" прози І. Франка: "Зачерпнутий з літератури та фольклору сюжетний мотив осучаснюється і поєднується з новітніми формами оповіді..." [2, с. 96]; "Як бачимо, сюжет - не споконвічний мандрівний елемент "праміфа", як твердили деякі фольклористи. Він народжується з життя, із сплетіння реальних людських стосунків та психологічних факторів. Франко не лише використовував здобутки літератури і фольклору для окремих композиційних прийомів своїх бориславських оповідань та новел, а й творив сюжети сам, які дозволяли йому глибоко проникати в суть зображуваного явища..." [2, с. 100]. А ось як професор увінчує міркування про оповідання М. Павлика: "Ребенщукі Тетяна" - твір перехідного жанру: інерція етнографічно-побутового оповідання вживається з памфлетно-публіцистичним пафосом політичного забарвлення. Належної гармонії між тими двома складниками не було. Традиційна

форма “я-оповідання”, оповіді “з уст народу” не відповідала характерові поставленої проблеми. Образ малолітнього оповідача, своєрідного стенографа чи фонографа, не був психологічно вмотивований, оскільки автор змушував дитину помічати справи, які їй не цікавили. М. Павлик прагнув, щоб піснями люду й народними фразеологізмами надати більше вагомості проголошуваним ідеям, показати сприйнятливність їх в гушці народу” [2, с. 104].

Звернімо увагу й на те, як майстерно та елегантно І. Денисюк охарактеризував естетико-художню специфіку оповідних манер письменників різних етапів становлення української малої прози щодо переборення “фольклорно-психологічних штампів” і занижено-бурлескних інтонацій. “У Марка Вовчка, у Ганни Барвінок, – пише він, – у ролі психологічних деталей часто використовуються лірично забарвлені, як у народній творчості, порівняння і метафори: “Дівчина стрепенулась, як сива зозулька” (Марко Вовчок); “Ізлила всю землю гіркими, билась, як об дорогу горлиця” (Ганна Барвінок). У 70-х роках така фольклорна, а тим більше бурлескна манера психологічного аналізу відчувалася вже як застаріла...” Саме тому, переконує науковець, оповідання “Лихий попутав” Панаса Мирного, яке імітувало традиції народнопоетичного психологізму Г. Квітки-Основ'яненка та прозаїків “Основи”, гостро розкритикував М. Драгоманов. Адже цілком слушно, зацитувавши кілька низькопробних, неестетичних самоаналітичних пасажів героїв на зразок: “Я й по собачому вила, і по-курячому співала, і по-котячому нявкала” тощо і назвавши їх “богомазієм”, а не “живописанієм”, критик радив українським тогочасним прозаїкам учитися психологічній аналітиці у Діккенса, Гоголя, Бальзака, Шатріана, Тургенєва, Шпільгагена [2, с. 114].

Як бачимо, професор І. Денисюк чітко розмежував стадії спілкування авторської художньої свідомості із фольклорною естетикою та наполягав на думці, що чим більше психологізується, овнутрюється, інтелектуалізується белетристична викладова манера, тим більше українські прозаїки намагаються завуалювати, зашифрувати народнопоетичні “цитати” – відлуння, алюзії, ремінісценції. Дослідник акцентував увагу на тому, що на тлі поступу, еволюції художньої викладової культури та урізноманітнення тематико-сюжетних можливостей української новелістики (і, вочевидь, літератури в цілому) значною мірою ускладнювався фольклорно-літературний синтез. Тож процес ускладнено-інтелектуалізованого використання фольклорних засобів та їх функціонального навантаження в авторській художній творчості науковець не міг поминути увагою. Адже, переконував він, психологічно-інтелектуалістська проблематика, яка заповнює малу прозу другої половини ХІХ – початку ХХ ст., не цілком витіснила уснословесну мелодію із душевної партитури персонажів.

Життєва динаміка межі ХІХ–ХХ ст. збагачувала тематично, проблемно та естетично авторську художню свідомість, ускладнювала естетичну культуру, що зумовлювало й трансформаційні процеси у поетикальній фактурі жанрової системи. Тож видозмінювалася і специфіка спілкування фольклору із художньою творчістю. Реалістична та модерністська художня техніка все більше й більше “зашифровували” фольклорні інтонації та відлуння, щоправда, не маючи за самоціль цілковито позбутися її естетико-сугестивної могуті. Народнопоетичні відлуння, ремінісцентні алюзії у добу модерну були своєрідним камертоном душевних колізій української настроєво-психологічної та філософсько-медитаційної новелістики.

І. Денисюк скрупульозно відстежує модерністичні новації у спілкуванні фольклору та літератури у своїх історико-теоретичних дослідженнях. У співстворстві із Л. Міщенко він заглиблюється в уснословесну ауру “пісні пісень” Лесі Українки – “Лісової пісні” (маємо на увазі “мікротрактат” “Дивоцвіт (Джерела і поетика “Лісової пісні” Лесі Українки”)), а одночасно пише численні мікродослідження творчості українських прозаїків межі ХІХ–ХХ ст. (“Барви і звуки слова”, “На верховині

слова (Про майстерність повісті М. Коцюбинського "Тіні забутих предків"), "Гуцульські романи Гната Хоткевича", "Майстерність Стефаніка-новеліста", "Жанрово-стильова специфіка прози Марка Черемшини", "Дивний лад його пісень: до 100-річчя з дня народження Марка Черемшини", "Талант без талану" (про Ганну Барвінок), "Народні оповідання про опришків" В. Гнатюка і "Камінна душа" Г. Хоткевича", "Казковий чудесний покажчик у новелі Франка "Неначе сон" та ін.), в яких також одним із лейтмотивних аспектів дослідження є специфіка фольклоризму (трансформації народнопоетичних засобів у структурно-змістові прийоми, зближення та відштовхування авторської свідомості з уснословесною поетикою, ускладнення смислового нюансування етнопоетичних ремісценцій). У всіх перерахованих працях учений часто апелює до фольклорної стихії як джерела, генотипу тих чи інших естетичних нюансів авторської художньої творчості. Іноді складається враження, що він наче здійснює ретельні спеціальні генетичні "розкопки", вдається до несподіваних екскурсій у "сиву давнину" жанрових праформ чи поетапного ретроспективного декодування у тексті "слідів" фольклорного праджерела. Такий інтелектуально-науковий "ретроспективний туризм" надаровував автора несподіваними гіпотезами та можливістю відкореговувати огріхи інтерпретацій численних текстів і художніх образів, яких допустилися його попередники чи сучасники. Денисюкова інтелектуальна гра з текстами, проблемними та образними шифрами завжди інтригує і викликає у читача неабияке зацікавлення. Отже, для дослідника естетично та теоретично вагомими були апеляції до специфіки фольклоризму у модерну добу в аспекті його новачності.

От як, скажімо, учений розпросторює думку про особливості використання засобів народної поезії у "Тінях забутих предків", яку, мовляв, М. Коцюбинський писав, наче вмочував перо в "зелену кров гір". "Письменник, - читаємо у статті "На верховині слова", - прагнув у цьому творі вловити відлуння віків, дати образ первісного світосприймання, повести нас у казку людського дитинства. Цю ідею виражає заголовок повісті <...> Коцюбинський використовував фольклорний та етнографічний матеріал у плані осмислення філософії гуцульської душі. Однак у цій предковичній "зеленій казці гір" (О. Олесь) письменник не захоплювався примітивом. Роздуми над одвічною загадкою життя, над відомим і невідомим у природі, величезний подив до краси гір, до творчих сил природи, розмаїтості барв і форм її - все це знайшов він у світогляді гуцула, вихованого в гнізді орла на полонинських вітрах чи над вічношумливим неспокоєм Черемоша. А на тому тлі - важливі питання сучасності, сенсу життя" [1, т. 1, кн. 2, с. 82]. Надалі дослідник акцентує увагу, зокрема, на тому, як "спрацьовує" у повісті "манера уцільненого письма" українського імпресіоніста у специфіці використання фольклорно-етнографічного масиву: "Приголомшеним багатством та оригінальністю етнографічного матеріалу, інший описав би детально гуцульське весілля, хрестини тощо. А Коцюбинський все це обминув. Він брав тільки ті моменти із звичаїв гуцульського села, в яких вбачав глибшу філософську підкладку (сцена похорону, наприклад, вірніше, лише своєрідна забава при померлім - "грушка" - як вираз поглядів народу на життя і смерть, народного оптимізму)" [1, т. 1, кн. 2, с. 83].

А як граційно і колоритно І. Денисюк інтерпретує фольклоризм повісті з гуцульського життя Г. Хоткевича: "Приглядаючись до структури "Камінної душі" як романного мистецького витвору, ми не можемо надивуватися якою все-таки щасливою знахідкою був фольклорний прасюжет (учений має на увазі баладу на мотив "попада мандрує за опришком". - Ю. Г.) - генотип, спроможний до саморозвитку. А водночас бачимо, як етапи фабульної акції гармонійно зреслися з багатощитим і розмаїтим світом позасюжетної дійсності. <...> У "Камінній душі" прозаїк щедро покориствовався багатством народної епіки - артизмом оповіді численних вставних новелок-притч. Найбільш емоційні місця оповіті серпанком ліризму. Цей лірич-

ний струмільн згладжує різке враження від деяких натуралістичних сцен, жаских і трагічних. <...> Фольклорно-етнографічний матеріал покликаний показати неперервність національної традиції в народній культурі, розкрити ментальність гуцульського героя. Він, цей герой, міцно вкорінений у каменисті пласти гір, у буйноквіття природи, у симфонічно-верховинні панорами – у той застиглий океан збурунених хвиль, “в зелену темноглибін лісу” [1, т. 1, кн. 2, с. 93-94].

У поетиці Стефаникової психологічно сконцентрованої (“контрапунктної”) новели, яка, за словами літературознавця, здебільшого обмежувалася “студією життя однієї душі, мелодією її солоспіву”, також неможливо було зігнувати специфіку фольклорно-літературного синтезу. “Чимало написано про драматизм та ліризм Стефаникових новел, – читаємо у І. Денисюка. – Тут хочеться звернути увагу на те, що у своєрідних новелах-піснях Стефаник, подаючи уривок з пісні, використовує не стільки зміст її, як настрої, музику, а також подекуди образну символіку...” (а нижче літературознавець подає імпресіоністичний аналіз настроєвої новелки-мініатюри “Вечірня година”) [1, т. 1, кн. 2, с. 112].

Як бачимо, рясне апелювання до осмислення розмаїтих проявів фольклорно-літературознавчого синтезу у дослідженнях І. Денисюка має глибоке концептуально-методологічне навантаження. Народна поезія для вченого не просто первісно-примітивне джерело для принагідного використання в індивідуально-авторській художній творчості, а невичерпний архів, етногенофонд для новаційних історико-теоретичних та естетичних здогадів, припущень, гіпотез, аргументів і один із найважливіших концептів-ракурсів прочитання художньо-літературних текстів. Численними науковими несподіванками – гіпотезами та відкриттями – І. Денисюк обґрунтував незаперечну актуальність і продуктивність осмислення різноаспектних проявів фольклоризму та міфопоетики на різних етапах літературного поступу.

Літературознавча та фольклористична дослідницька праця професора І. Денисюка є величним внеском видатного українського філолога-інтелектуала у справу вивчення та популяризації української духовної культури і прописує її як неординарний феномен у контексті найвизначніших уселюдських надбань. Із продукцією такого високого рівня українська гуманітаристика може безбоязно виходити на світові магістралі та пропонувати оригінальні способи наукового осягнення світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Денисюк І. О. Літературознавчі та фольклористичні праці: у 3 томах, 4 книгах / І. Денисюк. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – Т. 1: Літературознавчі дослідження. – Кн. 1. – 432 с.; Т. 1: Літературознавчі дослідження. – Кн. 2. – 486 с.; Т. 2: Франкознавчі дослідження. – 528 с.; Т. 3: Фольклористичні дослідження. – 404 с.
2. Денисюк І. О. Розвиток української малої прози ХІХ – поч. ХХ ст. / І. Денисюк. – Львів: Наук.-вид. т-во “Академічний експрес”, 1999. – 280 с.
3. Кузьменко О. Фольклоризація / О. Кузьменко // Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – С. 398-399.
4. Кузьменко О. Фольклоризм / О. Кузьменко // Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – С. 399-400.
5. Марків Р. Фольклоризм у літературі / Р. Марків // Українська фольклористика. Словник-довідник / укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. – С. 400-401.
6. Марків Р. Фольклор і література: форми діалогу (Фольклоризм в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ століття): монографія / Р. Марків. – Львів: ПАІС, 2013. – 288 с.
7. Фольклор. Фольклоризм. Фольклористика // Літературознавча енциклопедія: у 2-х томах / автор-укладач Ю. І. Ковалів. – Т. 2: М (Маадай-Кара) – Я (я-форма). – К.: ВЦ “Академія”, 2007. – С. 537-539.

Folklore Code of Literary Studies of Ivan Denysiuk

Yuriy HORBLIANSKY

The article actualizes the issue of fiction research through folklorism. The works of the Professor of Ivan Franko National University of Lviv Ivan Denysiuk are innovative in the area of literary and folklore synthesized research in the Ukrainian prose of the 19th – early 20th century. The author of the article believes that folklorism – interpretation of genesis, contents and poetics peculiarities of authentic works through folklore – and defining poetics of a work of fiction through decoding of reminiscences, allusions, citations of folklore make the major methodology of the researcher. The literary critic outlined the stages of author's scientific thinking communication with folklore aesthetics with the view that the more intellectualized belles-lettres was becoming, the more Ukrainian writers were trying to shadow its folklore reminiscent allusions.

Key words: folklorism, Ivan Denysiuk, scientific thinking, genre, poetics, aesthetics, imitation, psychologism, synthesis, ethnographism, intellectualism.

Фольклорный код литературоведческих исследований Ивана Денюсюка

Юрий ГОРБЛЯНСКИЙ

В статье актуализирована проблема исследования художественной литературы сквозь призму фольклоризма. Новаторскими в аспекте исследования литературно-фольклорного синтеза в украинской прозе XIX – начала XX в. являются труды профессора Львовского национального университета имени Ивана Франко И. Денюсюка. По мнению автора статьи, фольклоризм, интерпретация генезиса и содержательно-поэтической специфики авторских текстов в свете фольклорного фактажа, истолкование поэтики художественного произведения через дешифровку реминисценций, аллюзий, цитаций народной словесности – один из лейтмотивных методологических принципов научного мышления ученого. Литературовед четко определил стадии общения авторского художественного сознания с фольклорной эстетикой, считая, что чем больше интеллектуализировалась беллетристическая излагательная манера, тем более украинские прозаики пытались забулгаривать, зашифровать уснословесную мелодию и ее реминисцентные отзвуки.

Ключевые слова: фольклоризм, Иван Денюсюк, новеллистика, научное мышление, жанр, поэтика, эстетика, имитация, психологизм, синтез, этнографизм, интеллектуализм.

Стаття надійшла до редколегії 11.11.2014

Прийнята до друку 12.12.2014

Нові книги

Давидюк В. **Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі): навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів.** – Луцьк: ПДВ “Твердиня”, 2014. – 448 с.

До третього видання книги увійшли лекції В. Давидюка, які вчений читав студентам Волинського (тепер Східноєвропейського) національного університету імені Лесі Українки. У них представлено авторське бачення українського фольклору в культурогенезі та динаміці його явищ. Багато положень, висловлених у посібнику, – це нове бачення фольклору в палеонтологічному дискурсі. Слідуючи настанові М. Костомарова, що вивчення походження обрядів – справа археологів та етнографів, автор дотримується цієї культурно-історичної концепції від початку і до кінця книги.

